

MÁTYÁS SZABOLCS¹

Magyarország általános bűnözésföldrajzi helyzete

Criminal geographical situation in Hungary

Absztrakt

A bűnözés földrajzi aspektusú vizsgálata hazánkban nem tartozik a kellőképpen kutatott területek közé, holott a bűnözési helyzetére a természet- és társadalomföldrajzi tényezők egyaránt hatással vannak. Különösen a társadalomföldrajzi tényezők azok, melyek jelentősen befolyásolják a bűncselekmények számát és struktúráját, ezért jelen kutatás is főként a társadalmi tényezők hatását emeli ki. A tanulmány bemutatja továbbá hazánk esetében a főbb trendeket, illetve a bűnözés térbeli elhelyezkedését és jellemzőit.

Kulcsszavak: bűnözésföldrajz, kriminálgeográfia, térbeliség, bűnözés

Abstract

The examination of crime from a geographical aspect is not among the most frequently researched areas in Hungary.

Although the state of crime is also affected by natural and social geographic factors. Especially the social geographic factors are the ones which significantly affect the number and structure of crimes that is why the current research also points out the effects of social factors. The study also shows the main trends in Hungary as well as the spatial setting and characteristics of crime.

Key words: criminal geography, spatiality, crime

---

¹ Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar - National University of Public Service, Faculty of Law Enforcement, E-mail: matyas.szabolcs@uni-nke.hu, ORCID: 0000-0001-9529-7596 „A mű a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgáltatás-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében működtetett Ludovika Kiemelt Kutatóműhely keretében, a Nemzeti Közszerológati Egyetem felkérésére készült.”

BEVEZETÉS

Hazánkban a bűnözésföldrajz a kevésbé ismert tudományterületek közé tartozik, és sajnos igen kis számú az ezzel foglalkozó kutatók száma.² Örömmel konstatálhatjuk azonban, hogy az elmúlt néhány évet nézve egyre többen publikáltak e területen és több egyetemen is a felvehető tárgyak között található a bűnözésföldrajz. Sőt, még a Jó Állam Jelentésben is megemlítésre került, hogy egyes társadalmi (társadalomföldrajzi) tényezők alkalmazása rendkívül hasznos lehetne a rendőrség szervezeti teljesítményértékelése során is.³

A bűnözés vizsgálata során öt lépésben érdemes haladni. 1. A bűnözés okainak a feltárása. 2. A bűnözés mennyiségének a vizsgálata. 3. A bűnözés szerkezetének (minőségének) a vizsgálata.⁴ 4. A probléma kezelésének lehetőségei. 5. A bűnmegelőzés lehetőségei. A bűnözésföldrajz eszközeivel elsősorban az 1., 2. és az 5. lépés az, ahol érdemi javaslatokat tud nyújtani a diszciplína. Jelen tanulmány a bűnözés okainak feltárásával és a bűnözés mennyiségének vizsgálatával foglalkozik.

1. A BŰNÖZÉSRE HATÁSSAL LÉVŐ TERMÉSZETI- ÉS TÁRSADALMI TÉNYEZŐK

Tagadhatatlan tény, hogy a bűnözés mennyiségére és minőségére egyaránt hatással vannak a természeti és társadalmi tényezők. Hazánkban esetében a természeti tényezők (pl. földrajzi elhelyezkedés, domborzat, terep jellege, vízrajz, éghajlat) hatása kevésbé jelentős a bűnözés alakulására, bár egyes esetekben (pl. extrém időjárás körülmények) és egyes rendvédelmi területek esetében (pl. határrendészet) a természetföldrajzi tényezőknek is nagy szerepe lehet. Jóval nagyobb a szerepe a társadalmi tényezőknek, melyek közül az alábbiak kiemelését tartjuk szükségesnek.

1.1. DEMOGRÁFIAI ÉS NÉPESSÉGFÖLDRAJZI TÉNYEZŐK

Rendkívül beszédesek lehetnek a népmozgalmi mutatók, ezek mutatják meg ugyanis azt, hogy egy adott település demográfiai szempontból mennyire tekinthető stabilnak (pl. élveszületések/halálozások száma, természetes fogyás/szaporodás). Az instabil demográfiai mutatószámokkal jellemezhető települések sérülékenyek, igen gyakran kiugró bűncselekményi értékek jellemzik. Jelentős különbségek figyelhetők meg az egyes települések között a bűncselekményi struktúra tekintetében az előregedő és a gyarapodó népességű

² Az alábbi kutatók említhetők meg, akik korábban illetve jelenleg jelentősebb bűnözésföldrajzi kutatásokat végeztek/végeznek: Kovács Zoltán, Michalkó Gábor, Sallai János, Koblolka István, Ritecz György, Tóth Antal, Mátyás Szabolcs, Piskóti-Kovács Zsuzsa, Erdei Gábor.

³ Lásd bővebben: Vári Vince: A bűnűldözés strukturális hatékonysága.

⁴ A bűnözés intenzitásának földrajzi aspektusú vizsgálata, vagyis az egyes területek bűnözésintenzitásának összehasonlítása a gyakorlati bűnűldöző és bűnmegelőző munkának is fontos szegmense. A mennyiségi összehasonlításon túl azonban a minőségi (bűncselekményi főcsoportok szerinti) összehasonlításra is szükség van, mivel ebből kaphatunk reális képet egy adott terület kriminalitásáról (Heller F. 1964). A bűncselekményi struktúra változását legjobban a bűncselekményi főcsoportok egymás közötti arányának változása mutatja, ezt alapul véve lehet a legérzékletesebben bemutatni a szerkezetváltozást.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

települések között. Érdemes ezért a korszerkezet grafikusán történő ábrázolása is, melyből messzemenő következtetések vonhatók le a várható trendre vonatkozólag, vagyis arra, hogy az elkövetkező években milyen nagyságrendű és típusú bűncselekmények megjelenése valószínűsíthető.

A népmozgalmi mutatók alapján számítják a munkaképes korú lakosság arányát. Minél magasabb ez az érték, annál kedvezőbbnek tekinthető egy település a munkaerőpiac szempontjából. (Azt, hogy ténylegesen hányan dolgoznak, azt a nyilvántartott álláskereső száma fogja megmutatni.) Szintén a vizsgálendő mutatók közé tartozik a vándorlási különbözet. Egy településre történő vándorlás önmagában pozitív tényként értékelhető, azonban meg kell említeni, hogy amennyiben ez tömeges méretet ölt, úgy annak bűnözési szempontból lehetnek káros következményei.

1.2. ISKOLAI VÉGZETTSÉG, OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK JELENLÉTE

Kriminológiai közhelyként hangzik, ám tény, hogy az iskolai végzettség növekedésével csökken a kriminalitási hajlam. Megfigyelhető továbbá egy szignifikáns strukturális különbség is az eltérő iskolai végzettséggel rendelkezők között. Minél magasabb az iskolai végzettség, annál kvalifikáltabb elkövetési módok jellemzők (lásd: fehérgalléros bűnözés). Elsősorban nagyobb városoknál van annak a ténynek jelentősége, hogy ahol jelentős az ideiglenesen ott tanuló diákok száma (közép- és felsőfokú képzésben részt vevők), ott ennek érezhető kriminalitási következménye van. Egyes városok esetében ez olykor több tízezer diákságot jelent. A diákok életmódbeli, gondolkodásbeli, pénzköltési stb. sajátosságaiból adódó különbségek jelentkeznek a bűncselekményi struktúrában is (pl. szórakozóhelyi lopás, garázdaság).

1.3. TELEPÜLÉSSZERKEZETI VIZSGÁLAT

Számos település esetében megfigyelhető, hogy az egyes településrészeknél az eltérő urbanizációs fejlődés következményeként, a lakónépesség struktúrájában és gazdasági teljesítőképességében igen markáns különbségek fedezhetők fel. Ezek vizsgálata elengedhetetlen, mivel a bűncselekmények térbeli eloszlását nagyban meghatározza.

1.4. KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZI ISMÉRVEK ÉS ADOTTSÁGOK

Számos kutatás rávilágított már arra a tényre, hogy a közlekedési infrastruktúra jelentősen determinálja a bűnelkövetők mobilitását (Mátyás-Sallai 2014, Mátyás et al 2016). A bűnelkövetők és a megtett út relációjában közgazdasági törvényszerűségek működnek. Minél nagyobb távolságot tesz meg a bűnelkövető, annál nagyobb tárgyi súlyú bűncselekményt kell elkövetnie ahhoz, hogy „megérje” megtenni a nagyobb utazási távolságot (utazási költség, ráfordított idő stb.). A közlekedéshálózat vizsgálatokor elsősorban a közúti és a vasúti közlekedés helyzetét érdemes megvizsgálni, ugyanis ez az a két közlekedési ág, amely releváns a kriminálgeográfia szempontjából (Mátyás Sz. 2012).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

1.5. A TERÜLET GAZDASÁGI ADATAINAK ELEMZÉSE

Bármilyen területi egység elemzésekor kiemelt helyet kell, hogy kapjon a gazdasági adatok vizsgálata, mivel egy terület gazdasági aktivitása és a bűncselekményi, illetve a bűnelkövetői struktúra rendkívül szoros összefüggésben van egymással. A gazdasági mutatószámok vizsgálatakor javasolt a munkanélküliségi adatok, az 1000 lakosra jutó adózók számának, az egy főre jutó bruttó hazai terméknek, a teljes munkaidőben alkalmazásban állók számának, a bruttó átlagkereset, a vállalkozói aktivitás stb. elemzése.

2. A BŰNÖZÉS EGYES MUTATÓSZÁMAINAK ALAKULÁSA MAGYARORSZÁGON

2.1. A BŰNCSELEKMÉNYEK TERJEDELME, DINAMIKÁJA ÉS TENDENCIÁJA

A rendszerváltozást megelőző néhány évtizedben Magyarországon a bűncselekmények száma viszonylagos stabilitást mutatott, nem voltak az ismertté vált bűncselekmények szempontjából kiugró, ún. „fekete évek”. Az 1960-70-es években stagnáló, sőt bizonyos időszakokban még csökkenő periódust is meg lehet figyelni (1965: 121 961, 1967: 119 872, 1969: 110 622) (ez a tendencia nemcsak hazánkat, hanem más szocialista országokat is jellemezte)⁵, amikor a bűncselekmények száma még tartósan 130 000 alatt maradt (l. táblázat). Lassú emelkedés a 70-es évek második felétől volt megfigyelhető, azonban amikor már bizonyos tendenciákat és következtetéseket is le lehetett vonni, az a kutatók szerint az 1980-as évekre tehető. Míg 1980-ban még „csak” 130 470 volt az ismertté vált bűncselekmények száma, addig 1990-re már 341 061, vagyis egy évtized alatt 2,6-szorosára növekedett. Ennek a növekvő dinamikájú bűnözésnek egy újabb, korábban hazánkban soha nem látott mértékű lendületet adott az 1989-ben bekövetkezett rendszerváltozás („bűnözési boom”), mely gyökeresen átalakította a magyar társadalmat.⁶ A bűnözés jelentős mértékű terjedelmi növekedése mellett, azonban egy igen szignifikáns minőségi és szerkezeti változása is megfigyelhető a bűncselekményeknek (Tauber I. 2003).

1965	121 961	1976	129 424	1987	188 397	1998	600 621	2009	375 387
1966	121 020	1977	123 623	1988	185 344	1999	505 716	2010	428 785
1967	119 872	1978	126 907	1989	244 943	2000	450 673	2011	431 935
1968	118 254	1979	125 267	1990	341 061	2001	465 694	2012	472 225
1969	110 622	1980	130 470	1991	440 370	2002	420 782	2013	377 829
1970	122 289	1981	134 919	1992	447 215	2003	413 343	2014	329 575

⁵ Számos kutatás bizonyította már, hogy a diktatúrákban (függetlenül azok „színétől”) alacsonyabb az ún. köztörvényes bűncselekmények száma, mint a demokratikus országokban, mely a kiterjesztett szabadságjogok negatív velejárója (Pusztai L. 1995)

⁶ Hasonló megállapításokat tett Bói László is, aki többek között megállapította, hogy a rendszerváltozást követően nemcsak a bűncselekmények és a bűnelkövetők száma emelkedett, hanem a bűncselekmények is egyre erőszakosabbá váltak (Bói L. 2014).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

1971	123 147	1982	139 795	1993	400 935	2004	407 162	2015	280 113
1972	116 373	1983	151 505	1994	389 451	2005	423 568	2016	290 779
1973	119 290	1984	157 036	1995	505 036	2006	414 670		
1974	111 825	1985	165 816	1996	446 050	2007	406 668		
1975	120 889	1986	182 867	1997	514 404	2008	391 054		

1. táblázat: Az ismertté vált bűncselekmények számának alakulása Magyarországon (1965-2016)
(az elkövetés helye szerint)

Adatbázis: az ERÜBS, az ENYÜBS és a Bűnügyi Statisztikai rendszer adatai alapján

Az 1990-et követő években a bűncselekmények száma tovább emelkedett, ami 1998-ban kulminált (600 621), megdöntve ezzel a korábbi magyarországi negatív rekordot. Gyorsan hozzá kell azonban tenni, hogy természetesen jelentősen romlott a bűnügyi helyzet hazánkban a kérdéses két évtizedben, azonban ezt a kiugró értéket egy 78 000 „B” lapos fővárosi csalássorozat eredményezte, tehát ez a valós bűnügyi helyzetet bemutató következtetések levonására nem alkalmas⁷.

A rendszerváltozás idején a még identitását kereső és átalakulóban lévő rendőrség szakmailag nem volt felkészülve az új helyzetre és a gyors társadalmi változásokra, így a tömeges és sokszor újfajta bűncselekményekre nem tudta megadni a sikeres választ. Mindezekhez hozzájöttek az átalakulás idején meglévő jogszabályi hiányosságok, melyet sokan kihasználtak, ami a bűnözés további növekedéséhez vezetett. A szervezett bűnözés szintén ekkor ütötte fel fejét, mely korábban hazánkban gyakorlatilag ismeretlen volt (Tóth A. 2004). Ezekhez az önmagukban is súlyos problémákhoz párosult a részben a gazdasági válság okozta munkanélküliség (1990: 1%, 1993: 12,9%), a szegénység nagyarányú terjedése⁸, a külföldről érkezett nagyszámú migránsok, és számos egyéb olyan tényező, melyek hozzájárultak a bűncselekmények számának növekedéséhez (Tauber I. 2003).

A rendszerváltást megelőző években kezdődő, erőteljesen növekvő tendencia 1998-ig tartott, ezt követően erőteljesen csökkent a bűncselekmények száma. A 90-es évek vége felé szilárdult meg a bűnügyi helyzet hazánkban, amikor „magára talált” a rendőrség, így 1999-re már mintegy százezres csökkenést regisztrálhattak a rendőrség szakemberei (1998: 600 621, 1999: 505 716, 2000: 450 673). Ez igazolja a fent leírtakat, vagyis hogy az 1998-as kiugró érték valóban extrém volt, bár nem tagadható a folyamatos növekedés a bűncselekmények számát illetően. Szintén a fent leírtakat igazolják Kornai János kutatásai, aki szerint hazánkban a rendszerváltás 1998-ban fejeződött be; ez az év a növekvő bűncselekményi érték utolsó éve is (Tauber I. 2003).

⁷ A jelentős bűncselekményi érték egy 78 000 db-os parkírozási szabálysértés következménye. Ezt valamelyest tompította a kérdéses évben a szabálysértési értékhatár 5000-ról 10 000 forintra történő emelése, így kb. 20 000 db tulajdon elleni bűncselekménnyel kevesebb realizálódott (Déri P. 2008)

⁸ Bihar Mihály kutatásai alapján 1988-ban már 1 millió személy élt Magyarországon létminimumon vagy létminimum alatt (Bihari M. 1998).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

A 2000-2009 közötti időszak alatt a korábbi évek értékeihez képest jelentős csökkenés következett be, melyből megállapíthatjuk, hogy egy új egyensúlyi szint alakult ki. A bűncselekmények terjedelme (volumene) és struktúrája pedig az ezredforduló és az azt követő évek adatai alapján már nagy hasonlóságot mutat a nyugat-európai demokráciák bűnözésének főbb mutatóival. A hazai bűnözés a stabilizáció és a konszolidáció jegyeit hordozza magán (IRM 2010). 2010 és 2012 között országos szinten igen markáns, negatív előjelű változás következett be (2010: 428 785, 2012: 451 501), ami feltétlenül magyarázatra szorul. A hároméves emelkedés számos tényezővel magyarázható, így többek között azzal, hogy a 2008-as gazdasági válság néhány éves fáziskéséssel 2010-re kezdte éreztetni a hatását, másrészt pedig a statisztikai metodikában változás következett be, ami rendkívül kedvezőtlenül befolyásolta az ismertté vált bűncselekmények számát⁹. Meg kell azonban jegyezni, annak ellenére, hogy néhány deliktum esetében jelentős emelkedés következett be (visszaélés okirattal, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés), ez a lakosság többségének szubjektív biztonságérzetére nem volt hatással. Az egyes bűncselekményfajták vonatkozásában tartósan növekvő vagy csökkenő trendek nem voltak megállapíthatók, a bűnügyi-operatív helyzet nem romlott. 2013-tól kezdve nagyarányú csökkenés következett be az ismertté vált bűncselekmények számában, ami részben a statisztikai módszer változtatásával hozható összefüggésbe (lásd: 7-es számú lábjegyzet), illetve számos szakember véleménye szerint a csökkenés mögött a büntetőpolitika szigorítása okozta eredmények, továbbá a közterületi jelenlét új típusú értelmezése is érződik már (1. ábra).

1. ábra: Az ismertté vált bűncselekmények száma és dinamikája Magyarországon (2000-2014) (2000 = 100%)

Adatbázis: az ERÜBS és az ORFK Elemző-Értékelő Főosztály adatai alapján saját szerkesztés

⁹ A statisztikai torzító hatás a következőkkel magyarázható: 2010 előtt mindössze néhány rendőrkapitányságon alkalmazták az „B” lap kitöltési módszert miszerint, ha eltulajdonítottak például egy pénztárcát, akkor a benne lévő közokiratok és a bankkártya is külön-külön bűncselekményként szerepelt a statisztikában. Ez alapján, ha történt egy pénztárcalopás (és nem sikerült az elkövetőt felderíteni), és mondjuk 4 db közokiratot tartalmazott a pénztárca (pl. SZIG, lakcímkártya, jogosítvány), akkor a lopás bűncselekményen kívül további 4 db negatív „B” kitöltése is szükségessé vált visszaélés okirattal vétsége miatt.

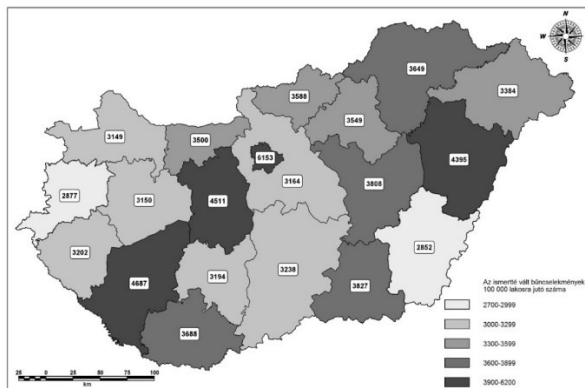
HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

2.2. A BŰNÖZÉSI FERTŐZÖTTSÉG

Jelentős eltérések figyelhetők meg országos viszonylatban az egyes területi szintek lakosságszám-arányos bűnözési gyakorisága tekintetében. A bűnözés területeit feltérképező kutatások megállapították, hogy hazánk esetében is elkülöníthetünk bűnkibocsátó és bűnvonzó területeket (Korinek L. 1995). A bűnözési gyakoriság szempontjából megyéinket vizsgálva megállapítható, hogy 100 000 főre vetítve Budapesten követik el a legtöbb bűncselekményt. Ennek okai főként a nagyvárosi bűnözésben keresendők, melynek „feltételei” hazánkban legszignifikánsabban a fővárosban teremtődtek meg¹⁰. Itt az országos átlagnak mintegy másfélszerese a bűnözési gyakoriság. Negatív értelemben igen előkelő helyen áll a 2004-2014 közötti kriminálstatisztikai adatok 100 000 lakosra jutó számtani átlaga alapján Somogy (4687,23) – a turisták által gyakran látogatott Balaton déli partja következtében – illetve Fejér (4510,92) és Hajdú-Bihar megye (4394,53). Legkevésbé fertőzött megyéink Vas (2877,16) és Békés (2852,19), ahol a fenti időintervallumot figyelembe véve jóval az országos átlag (3991,47) alatti volt a bűnözési gyakoriság (2. ábra).

A 100 000 főre számított bűncselekmények száma alapján kijelenthető, hogy nincs egyértelműen kimutatható összefüggés egy adott terület gazdasági fejlettsége és a bűnözés egészének gyakorisága között. Nyilvánvaló, hogy bizonyos deliktumok vonatkozásában van kriminogén hatása az átlag alatti jövedelemnek, azonban az ország leghátrányosabb helyzetű megyéi rendszerint átlag alatti bűncselekményi gyakorisággal rendelkeznek.

2. ábra: A 100 000 lakosra jutó bűncselekmények megyei átlaga 2004-2014 között Adatbázis: az ORFK Elemző-Értékelő Főosztály adatai alapján saját szerkesztés

¹⁰ Kriminológiai tény, hogy az urbanizáció (jelentése: 1. városodás /nagyságrendi, népességszámbeli növekedés/, 2. városiasodás /életmódbeli, minőségi változás/) növeli az emberek kriminalitását. Általánosságban kijelenthetjük, hogy a település mérete és a bűnözés növekedése között egyenes arányosság figyelhető meg. Hazánkban is jelentős különbség tapasztalható a városok és a községek bűnügyi mutatószámai között.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

Tóth Antal és Patkós Csaba (2012) Magyarország településeinek bűnözési fertőzöttségét vizsgálták. Ennek során megnézték a 300 legfertőzöttebb és a 300 legkevesbé fertőzött települést. A kutatás során az alábbi főbb megállapítások születtek:

A leginkább fertőzött települések markánsan elkülönülnek környezetüktől, s az alábbi három kategóriába sorolhatók:

- kiemelt turisztikai desztinációk (pl. Balaton környéke /lásd: Somogy megye átlagon felüli érintettsége/, Abádszalók, Cserkeszlő)
- határátkelőhelyek (pl. Ártánd, Hegyeshalom, Rédics, Röske, Záhony)
- megyei jogú városok (pl. Debrecen, Dunaújváros, Eger)

Külön említést érdemel a főváros, ahol éles kettősség figyelhető meg, ugyanis rendkívül heterogén a település bűnözési képe. A külső kerületei viszonylag jó kriminálstatisztikai mutatókkal rendelkeznek (XVI., XXII.), míg egyes belső kerületei az ország legfertőzöttebb területeihez tartoznak (V., VIII., XIII., VI.).

A 300 legkedvezőbb helyzetű település esetében szintén éles területi koncentráció figyelhető meg. Az ország legbiztonságosabb települései főként Győr-Moson-Sopron, Vas és Veszprém megyékben találhatóak. Ami pedig a leginkább meglepő kutatási eredmény, az az, hogy e települések között egyetlen város sem található, a legnépesebb település a Pest megyei Kartal volt, melyet kevesebb, mint hatezren laknak.

ÖSSZEFOGLALÁS

A tanulmány az első részében bemutatta azon társadalomföldrajzi tényezőket, amelyek hatással vannak a bűnözés alakulására. Megállapította, hogy az általánosan használt gazdasági tényezők mellett számos társadalomföldrajzi (településföldrajzi) tényezőt is érdemes vizsgálni, melyek szintén hatással vannak a bűnözés számának és szerkezetének az alakulására. A tanulmány a második részében a bűnözés mutatószámait elemezte, melynek során többek között megállapította, hogy a főváros mellett Somogy, Fejér és Hajdú-Bihar megyék a leginkább fertőzött megyék.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Bihari Mihály (1998): A politikai rendszer jellege és a hatalom szerkezete 1988-ban és 1998-ban. In: Kurtán S.-Sándor P.-Vass L. (szerk.): Magyarország évtizedkönyve 1988-1998. 1-2. kötet. A rendszerváltás. Demokrácia Kutatások Magyar Központja Alapítvány, Budapest, pp. 385-408.
2. Bói László (2014) Az önvédelem társadalmi szükséglete a biztonság megteremtésében. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények 15. 77. p.
3. Heller Farkas Tamás (1964): A hazai bűnözés intenzitásának vizsgálata. Belügyi Szemle 1964/3. 5. p.
4. IRM Statisztikai és Elemző Osztály (2010): Az ezredfordulót követő bűnözési helyzet. Budapest, 36. p. (<http://crimestat.b-m.hu>)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

5. Korinek László (1995): Félelem a bűnözéstől. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 189. p.
6. Mátyás Szabolcs (2012): A Debreceni Rendőrkapitányság elkövetői és bűnelkövetői vonzókörzete. – In: Magyar Rendészet 2012/2. pp. 41–49.
7. Mátyás Szabolcs-Sallai János (2014): Kriminálgeográfia. In: Ruzsonyi P. (szerk.) Tendenciák és alapvetések a bűnügyi tudományok köréből. pp. 335–353
8. Mátyás Szabolcs, Sallai János, Tihanyi Miklós, Vári Vince (2016): A „jó rendészet” közpolitikai kapcsolódási lehetőségei. In: Kaiser Tamás (szerk.): A jó állam nagyító alatt: speciális jelentések A-tól V-ig (az adóbürokráciától a versenyképességig). 208 p. Budapest: Dialóg Campus Kiadó pp. 83–121.
9. Piskóti-Kovács Zs. (2014): A bűnözésföldrajz modern irányzatainak alkalmazási lehetőségei különböző területi szinteken. Ph.D. értekezés, Miskolc, pp. 18–19.
10. Pusztai László (1995): A bűnmegelőzés dilemmája. Kriminológia és kriminalisztikai évkönyv, pp. 5–57.
11. Tauber István (2003): Rendszerváltás - bűnözés. Belügyi Szemle 7-8. 80. p.
12. [Tóth Antal \(2004\):](#) A kriminálgeográfiai kutatások aktualitása hazánkban. Debreceni Szemle, 2004/1. 15. p.
13. Vári Vince (2015): A bűnüldözés strukturális hatékonysága. Magyar Rendészet. 2015/5. pp. 105–131.